

Vážená pani ministerka
JUDr. Zuzana Dolinková
Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2
P.O. BOX 52
837 52 Bratislava 37

V Bratislave 17.4.2024

VEC: Vzdelávanie sestier (Smernica 2005/36/ES a Smernica 2013/55/EÚ o vzájomnom uznávaní odborných kvalifikácií) a Stratégia pracovnej sily EÚ v zdravotníctve – zasadnutie EPSCO.

Vážená pani ministerka zdravotníctva.

Dovoľte, aby sme sa na Vás obrátili v dvoch hlavných kľúčových bodoch pre celú ošetrovateľskú profesiu v EÚ, a najmä pre naše sestry na Slovensku.

Pred neformálnym stretnutím ministrov zdravotníctva (EPSCO), ktoré sa uskutoční v Bruseli 23. – 24. apríla 2024, predloží belgické predsedníctvo EÚ návrh záverov Rady, ktoré budú prepojené so stratégiou EÚ pre pracovnú silu v zdravotníctve a najmä s analýzou EÚ legislatívy, ktorá podporuje voľný pohyb zdravotníckych pracovníkov v EÚ vrátane sestier.

My, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek a Európska federácia asociácií sestier, zastupujúca sestry na úrovni EÚ, ktorej sme členom, podporujeme spoločný návrh budúcej stratégie EÚ pre pracovnú silu v zdravotníctve a vítame nadchádzajúcu štúdiu WHO (od DG Sante Public Health Programme) o nábore a udržaní sestier s osobitným zameraním na pomery sestier a pacientov, ako jednu z možností na dosiahnutie bezpečnej úrovne personálu v EÚ.

Bezpečná úroveň dostatočného počtu vzdelaných sestier je stimulom na prilákanie sestier, pomáha pri nábore a udržaní a znižuje závislosť od neetických náborových praktík, ako je nevhodný nábor sestier zo zahraničia, v rozpore so zásadou načrtnutou v Kódexe WHO o etickom nábore zdravotníckeho personálu.

Veľmi sa však obávame, že voľný pohyb sestier v EÚ bude ohrozený, ak „*vyhodíme smernicu 2005/36/EÚ revidovanú smernicou 2023/55/EÚ do koša*“. Obávame sa, že bezpečnosť pacientov bude ohrozená, ak ministri zdravotníctva EPSCO budú súhlasiť so znížením úrovne vzdelania sestier, oproti súčasnému stavu platnej smernice. Ako viete, čoskoro bude zverejnený delegovaný zákon o revízii prílohy č. V., ktorý posilní učebné osnovy sestier o kľúčové témy, ako sú teórie starostlivosti zameranej na človeka, teórie manažmentu aplikované v ošetrovateľstve, prax založená na dôkazoch, e-Health, digitálne zručnosti a technické inovácie súvisiace so zdravotnou starostlivosťou a metódami ošetrovateľstva.

Preto je dôležité upozorniť, že redukcia rozsahu vzdelávania sestier napríklad na 3 800 hodín, podľa predpokladaného návrhu Belgicka by mala za následok nesplnenie požiadavky smernice 2005/36/ES, teda 4 600 hodín, čo by obmedzilo kľúčovú zásadu EÚ o voľnom pohybe osôb- uznávaní odbornej kvalifikácie. Je možné, že univerzity a vysoké školy nebudú ochotné akreditovať toto vzdelávanie z dôvodu zníženia kreditov ECTS.

Navyše, znižovanie kvalifikácie sestier je proti všetkým dôkazom štúdií vytvorených za posledné tri desaťročia, ktoré ukazujú, že zníženie vzdelania sestier o 10 % zvyšuje úmrtnosť pacientov o 7 % (Aiken, 2023). Preto je kľúčové investovať do vzdelávania/školenia a celoživotného vzdelávania (LLL)/kontinuálneho profesionálneho rozvoja (CPD) našich domácich sestier s vyšším vzdelaním.

Zabezpečenie primeraného vzdelania a kvalifikácie našich sestier a umožnenie možností napredovania v profesii sestry sú kľúčom k zaručeniu udržateľnosti ekosystémov zdravotnej a sociálnej starostlivosti a k zabezpečeniu ochoty mladých ľudí zvoliť si ošetrovatelstvo ako svoju profesijnú dráhu. Potrebujeme vysoko vzdelané a motivované sestry, ktoré chránia občanov prostredníctvom systému zdravotnej starostlivosti a ktoré sú pri lôžku pacientov a v blízkosti občanov 24 hodín denne, 7 dní v týždni!

Je dôležité, aby národné vlády Európskej únie zabezpečili, že ich zdravotnícke systémy disponujú potrebnou ošetrovateľskou pracovnou silou s potrebnými kompetenciami na poskytovanie vysokokvalitných a bezpečných zdravotníckych služieb svojmu obyvateľstvu. *Krízu nedostatku sestier nemožno vyriešiť znížením kvalifikácie sestier a neetickým náborom a migráciou.* Budúcnosť zdravotných systémov je založená na multidisciplinárnosti a digitalizácii s cieľom posilniť postavenie pacientov a občanov a základ pre túto budúcnosť poskytuje 8 kompetencií sestier v Smernici EÚ.

Zdravie a bezpečnosť pacienta je kľúčová, najmä v týchto veľmi ťažkých časoch. Ak chceme byť lepšie pripravení na ďalšiu zdravotnú krízu, nech k nám opäť príde v akomkoľvek formáte, neznižujeme kvalifikáciu sestier! Bezpečnosť pacientov a kvalita starostlivosti sú neoddeliteľne spojené so súčasnou smernicou 2005/36/ES, revidovanou smernicou 2013/55/EÚ, a pripravovaným delegovaným aktom, ktorým sa aktualizuje príloha č.V. Smernice.

Prajeme vám všetko najlepšie na nadchádzajúcich stretnutiach EPSCO zameraných na pracovnú silu EÚ pre zdravie.

S pozdravom

Iveta Lazorová
prezidentka
Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek

Paul De Raeve
Secretary General
European Federation of Nurses Associations

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SK SaPA) je najväčšia samosprávna stavovská organizácia v zdravotníctve. Podporuje a udržiava najvyšší možný štandard ošetrovateľskej praxe a praxe pôrodnej asistencie. Zastupuje vo všetkých otázkach ošetrovateľstva sestry a pôrodné asistentky pred vládou, parlamentom, mimovládnyimi organizáciami, inými právnickými a fyzickými osobami, pred verejnosťou na území Slovenskej republiky a v medzinárodných vzťahoch a organizáciách. Pre viac informácií navštívte webstránku SK SaPA www.sksapa.sk

Európska federácia združení sestier (EFN) zastupuje viac ako 36 národných asociácií sestier a jej práca má vplyv na každodennú prácu 6 miliónov sestier v celej Európskej únii a Európe. EFN je nezávislým hlasom ošetrovateľskej profesie a jej poslaním je posilniť postavenie a výkon povolania sestry v prospech zdravia občanov a záujmov sestier v EÚ a Európe. Viac informácií nájdete na webovej stránke EFN: www.efn.eu